

Универзитет у Нишу
Електронски факултет
Катедра за рачунарство

Архитектура и организација рачунара

Вежбе, VHDL

Термин 4

З ПРИМЕР, Меморија , синхрона

Уведено : конверзија између типова `integer` и `std_logic_vector`

Треба написати опис меморије која може да чува 256 8-битних вредности. Упис је регулисан клоком и синхроним дозволом уписа.

```

01  LIBRARY IEEE;
02  USE IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
03  USE IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL; -- za conv_integer()
04  -----
05  -----
06  -----
07  ENTITY Memorija IS
08  PORT ( WE : IN STD_LOGIC;
09        clk : in STD_LOGIC;
10        addr : in STD_LOGIC_VECTOR (7 downto 0);
11        data : in STD_LOGIC_VECTOR (7 downto 0);
12        Q : out STD_LOGIC_VECTOR (7 downto 0)
13        );
14  end Memorija;
15  -----
16  -----
17  -----
18  architecture Behavioral of Memorija is
19      type ram_mem_type is array (255 downto 0) of STD_LOGIC_VECTOR(7
20      downto 0);
21      signal rammem : ram_mem_type;
22      begin
23          process (clk)
24              variable addrtemp: integer range 255 downto 0;
25              begin
26                  if (clk'EVENT and clk = '0') then
27                      addrtemp := CONV_INTEGER(addr);
28                      if (WE= '1') then
29                          rammem(addrtemp) <=data;
30                      end if ;
31                      Q<= rammem(addrtemp);
32                  end if ;
33              end process;
34  end architecture;

```

Изостављањем иницијализације у овом примеру, за разлику од претходног, дизајн постаје синтетизабилан. Одговорност корисника је да не чита локације у којима ништа није уписано, или да се све локације при покретању иницијализују на неку вредност. Реалне меморије поседују и ресет порт којим корисник на почетку поставља све локације на нула.

л 19, 20: Меморија је моделована низом од 256 елемената. Да би се приступало елементима низа, не може се користити вишебитни податак `addr`, већ се мора користити податак нумеричког типа. Због тога је у л. 27 извршена конверзија `STD_LOGIC_VECTOR` у

`integer` вредност. Функција за конверзију `CONV_INTEGER` се налази у пакету `STD_LOGIC_UNSIGNED`, који се мора укључити на почетку (л. 03).

Питања:

Којом ивицом се окида овај модул?

Порт дозволе читања овде не постоји; како се понаша овај модул, када се могу прочитати подаци?

За размишљање:

Проверити у симулацији који податак се чита са локације у коју се у том тренутку и уписује - претходни или управо уписани податак.

опadaјућом подаци се ispisuju sa adrese koja je prosledjena na izlaz svakom opadaјућом ivicom takta.

prethodni, jer se upis dešava tek nakon izlaska iz procesa.

Atributi složenih tipova

Представимо овде неколико основних атрибута сложених (комполитних) типова. Ови атрибути су синтетизабилни.

Помоћу ових атрибута, могу се добити индекси или опсези индекса низова. Вредности које враћају, зависе од декларације низа на који се примењују.

Нпр. нека су дати низ и матрица:

```
SIGNAL d : STD_LOGIC_VECTOR (7 DOWNT0 0);
variable matrix is ARRAY (1 to 5, 6 to 10) of integer;
```

Примери атрибута и њихово значење у овим случајевима:

```
d'LOW=0, d'HIGH=7 најмања и највећа вредност индекса
d'LEFT=7, d'RIGHT=0, први ("леви") и последњи ("десни") индекс
d'LENGTH=8 дужина низа по декларацији
d'RANGE=(7 downto 0) дискретни опсег индекса, по декларацији
matrix'LEFT(1) први индекс прве димензије --> 1
matrix'LEFT(2) први индекс друге димензије --> 6
matrix'LEFT подrazумева се прва димензија --> 1
matrix'RIGHT --> 5
matrix'LENGTH --> 5 (od 1 do 5)
matrix'LENGTH(2) --> 5 (od 6 do 10)
matrix'RANGE(2) --> 6 to 10
```

Атрибути могу да се користе и за грађење синтетизабилних дискретних опсега, нпр за обилазак низова:

```
FOR i IN d'RANGE LOOP ...
```

```
FOR i IN RANGE (d'LEFT DOWNT0 d'
RIGHT) LOOP ... није безбедно, пошто зависи од декларације d. У овом случају ради пошто је d
декларисан такође са DOWNT0, (па је d'LEFT веће од d'RIGHT), иначе би била грешка.
```

```
FOR i IN RANGE (d'LENGTH-1 DOWNT0 0) LOOP ...
```

```
FOR i IN matrix'RANGE(1)
FOR j in matrix'RANGE(2)
-- klauzule...
```

Z ПРИМЕР, бројање водећих нула у улазном податку

Уведено : атрибут низа за обилазак кроз низ; постизање **while** понашања помоћу **for-loop** и **exit**.

Треба описати комбинациону мрежу која на излазу поставља број водећих нула (непрекидне секвенце нула са стране веће тежине) у улазном вишебитном податку.

```

01  LIBRARY IEEE;
02  USE IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
03  -----
04  -----
05  -----
06  ENTITY LeadingZeros IS
07      GENERIC( n : INTEGER := 8 );
08      PORT ( --kombinaciona mreža, nema klocka!
09          data: IN STD_LOGIC_VECTOR (n-1 DOWNTO 0);
10          zeros: OUT INTEGER RANGE 0 TO N
11      );
12  END LeadingZeros;
13  -----
14  -----
15  -----
16  ARCHITECTURE behavior OF LeadingZeros IS
17  BEGIN
18      PROCESS (data)
19          VARIABLE count: INTEGER RANGE 0 TO n;
20      BEGIN
21          count := 0;
22          FOR i IN data'RANGE LOOP -- broji od bita n-1 do bita 0, jer je
23              CASE data(i) IS
24                  WHEN '0' => count := count + 1;
25                  WHEN OTHERS => EXIT;
26              END CASE;
27          END LOOP;
28          zeros <= count;
29      END PROCESS;
30  END behavior;

```

← kreće od n-1 i ide do 0

tako deklarisan signal data

У овом примеру је искоришћен RANGE атрибут сигнала дата.

л. 25: **EXIT** изрокује да се прекине **loop**, и тако се броје само водеће нуле. У програмским језицима је природније да се овакво функционисање опише **while** петљом, али , како је већ дискутовано, **while** треба избегавати у HDL-у. Уместо **while**, безбедно је применити технику која је овде приказана.

Питања:

- Која је функција клаузуле when у л. 25? Када ће се активирати тај случај?
  - Који је резултат ако је data=00010001? ← 3
  - Како би се понашало коло да је у л. 22 написано:
FOR i IN data'LOW to data'HIGH LOOP
FOR i IN data'HIGH downto data'LOW LOOP
- isto kao i u navedenom primeru
- brojao bi nule na kraju
- no clock my friend
- Како би се понашало коло да је сигнал data дефинисан са 0 TO n-1?
- Како се може установити да је ово комбинационо коло?

Конкатенација

Оператор конкатенације је &.

Конкатенација је могућа над вишебитним подацима:

```
1 "000" & "111" --> "000111"
2 '0' & "111" --> "0111"
3 "000" & '1' --> "0001"
4 '0' & '1' --> "01"
```

При чему операнди могу бити литерали (као у претходним примерима), али и идентификатори - сигнали и променљиве. Конкатенација, у комбинацији са slicing-ом омогућава широк спектар манипулације над битовима (биће приказано у примерима samo ukoliko su dimenzije s obe strane operatora dodele iste, jer se one ne mogu predefinisati, već se deklarišu na početku).

Конкатенација се може применити и над низовима. Нпр. ако је а низ од 8 елемената, а б и с низови од по 4 елемента (било ког типа), може:

```
a<=b&c;
b<=b&c; -- nije ispravno, dužina s desne strane je 8, s leve je 4.
b<=b(0 to 2)&c(1)
```

~~Охрабрујемо Вас да ово пробате за различите декларације.~~

Z ПРИМЕР Коло за кашњење

Уведено : конкатенација низова

Моделовати коло које закасни одређен број тактова податак са улаза. Написати и тестбенч

```
01 ENTITY shift_reg IS
02     PORT (clk : IN bit;
03           din : IN integer;
04           dout : OUT integer);
05 END ENTITY shift_reg;
06 -----
07 -----
08 -----
09 ARCHITECTURE arch OF shift_reg IS
```

```

10     type int_array is array (0 to 3) of integer;
11     SIGNAL d: int_array;
12 BEGIN
13     PROCESS (clk)
14     BEGIN
15         if (clk'event and clk='1') then
16             d<= d(1 to 3) & din;
17             -- ili, ako se izabere promenljivo kasnjenje,
18             -- ako umesto 3 bude generic konstanta n,
19             -- moze umesto 3 da se pise n ili d'high, ili d'right
20             -- (jer je 0 to 3, 'high je ovde isto sto i 'right)
21         end if;
22     END PROCESS;
23
24     dout <= d(0);
25 END arch;
26 -----
27 -----
28 -----
29 entity shift_reg_tb is
30 end shift_reg_tb;
31 -----
32 -----
33 -----
34 architecture shift_reg_tb_arch of shift_reg_tb is
35
36     SIGNAL clk: bit := '0';
37     signal din, dout : integer;
38
39 begin
40 UUT:     entity work.shift_reg(arch)
41         port map (
42             clk => clk,
43             din => din,
44             dout => dout
45         );
46
47     PROCESS (CLK)
48     BEGIN
49         clk<=not clk after 50 ps;
50     END PROCESS;
51
52     stimuli: process is
53     begin
54         din<= 1,
55             2 after 100 ps,
56             3 after 200 ps,
57             4 after 300 ps,
58             5 after 400 ps;
59
60         wait for 500 ps;
61     end process stimuli;
62 end shift_reg_tb_arch;

```

Коло за кашњење је имплементирано као каскадни низ меморијских елемената; са

сваким тактом податак се помера кроз низ.

л. 16: са десне стране, начињен је низ од 4 компоненте од три компоненте низа `d`, на шта је настављен `din`. Овај низ је додељен низу `d`. На овај начин су сви елементи, осим оног с индексом 0, померени за једно место у лево, а на последње место је дошао улазни порт.

Да би било јасније, ова линија је могла да се напише и на експлицитан начин: `d(0 to 3) <= d(1 to 3) & din;`. Ово се у ствари имплицитно разлаже на компоненте, као да је написан низ додела:

```
d(0) <= d(1);
d(1) <= d(2);
d(2) <= d(3);
d(3) <= din;
```

Због делта кашњења, овај низ додела у ствари имплементира померање.

л. 24: елемент низа `d(0)` се прослеђује на излазни порт. Како је ово конкурентна клаузула, свака нова вредност `d(0)` се прослеђује. (а `d(0)` добије нову вредност у процесу на сваки такт)

Питања

≠ Представите и објасните таласни облик `dout` у времену за дату побуду.

Z ПРИМЕР Адресни декодер, портови на активно ниским нивоима на излазном порту.

Уведено: `ieee.numeric_std` за конверзију целобројних типова у вишебитне типове; не -елементарни стимулуси помоћу `for`.

Пројектовани адресни декодер $n:2^n$ са активно ниским нивоом на излазу и `enable` контролом.

```
01 library ieee;
02 use ieee.std_logic_1164.all;
03 use ieee.numeric_std.all;
04 --zbog unsigned tipa, i funkcije to_integer
05 --use ieee.std_logic_arith.all;
06 -- i ovde postoji definicija unsigned, sa funkcijom za konverziju
07 -- conv_integer
08 -----
09 -----
10 ENTITY test IS
11     generic (n : positive:=2);
12     -- br bitova adrese
13     -- positive je subtype od integer
14     -- alt, za l. 20: subtype output_range IS integer range 2**n-1 downto
15     0;
16     PORT (
17         EN : IN std_logic;
18         address : IN unsigned(n-1 downto 0);
19         -- unsigned je u stvari std_logic_vector,
20         -- koji se moze tretirati kao neoznaceni broj
```

```

20         decoded_address : OUT std_logic_vector(2**n-1 downto 0) -- ako
je definisan podtip iz l. 14, onda može: (output_range), isto i u l.29
21     );
22 END ENTITY test;
23 -----
24 -----
25 -----
26 ARCHITECTURE arch OF test IS
27 BEGIN
28     PROCESS (EN, address)
29         variable internal: std_logic_vector(2**n-1 downto 0);
30         variable addr: natural range 0 to 2**n-1;
31     BEGIN
32         addr := to_integer(address); -- iz paketa numeric_std
33         -- addr := conv_integer(address); -- iz paketa std_logic_arith
34         internal := (others=>'1'); --svi su '1'
35         if (EN='1') then
36             internal(addr):='0'; --a samo jedan je ipak '0'.
37         end if;
38         decoded_address <= internal;
39     END PROCESS;
40 END arch;
41 -- diskusija: da li je moglo bit slicing-om?
42 --internal:=(ena=>'0', others=>'1')? Ne! jer oznaka bitova mora da je
43 --konstanta, ne moze signal (kao sto je to ena)
44 -----
45 -----
46 -----
47 -----
48 library ieee;
49 use ieee.std_logic_1164.all;
50 --use ieee.std_logic_arith.all;
51 -- zbog unsigned
52 use ieee.numeric_std.all;
53 --zbog to_unsigned
54 -----
55 -----
56 -----
57 entity test_tb is
58     generic( n: positive := 4);
59     -- stvarni broj bitova za koji ce se testirati
60 end test_tb;
61 -----
62 -----
63 -----
64 architecture test_tb_arch of test_tb is
65     SIGNAL EN: std_logic;
66     signal address : unsigned(n-1 downto 0);
67     signal decoded_address : std_logic_vector(2**n-1 downto 0);
68 begin
69     UUT: entity work.test (arch)
70         generic map (n=>n)
71         port map (
72             EN => EN,
73             address => address,
74             decoded_address => decoded_address

```

↑ ODAKLE VAM SAD ENA


```

75         );
76
77     stimuli: process is
78     begin
79         EN <= '0', '1' after 100 ps;
80         for i in integer range 0 to 2**n-1 loop
81             -- moglo je i bez "integer range",
82             -- ovako se eksplicitno odredjuje tip promenljive i
83             -- a da li je moglo "in address'range loop"? Ne! Jer bi onda
84             -- bilo 3, 2, 1, i -- 0!
85             -- 'range je opseg indeksa, ne opseg vrednosti bit vektora
86             -- ali je moglo:
87             -- for i in decoded_address'range! samo sto bi islo unazad,
88             -- jer je definisan sa downto. Zato 'range_reverse atribut
89             wait for 100 ps;
90             address<=to_unsigned(i, n);-- to_unsigned konvertuje int u
91             std_logic_vector širine n
92         end loop;
93     end process stimuli;
94 end test_tb_arch;

```

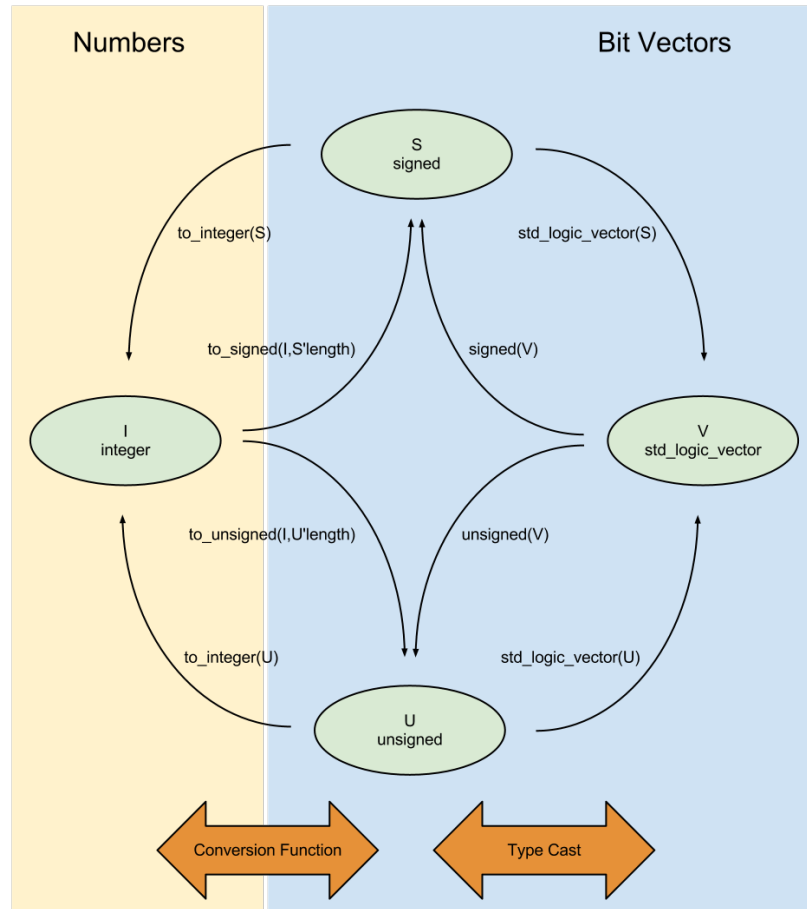
Адресни декодер декодира податак на улазу у “hotbit” код на излазу - само један од 2^n излаза је активан. Како је по тексту задатка активни ниво низак (= 0), сви излази осим једног ће бити 1. Ако је EN неактиван (= 0), сви излази су неактивни (= 1).

Питања

Да ли је могуће да се процес активира а да је EN=0? Шта се тада дешава?

Да ли је овако написан testbench тестира све могуће вредности?

У претходним примерима је приказано како конвертовати податке из целобројних у вишебитне типове и обрнуто. Преглед конверзија између нумеричких и типова вишебитних података је дат на [слици 7](#).

Слика 7. Начини за конверзију између нумеричких и вишебитних типова

Generate Клаузула

GENERATE је конкурентна клаузула која омогућава мултиплицирање инстанци комонената. Уколико треба да се напише више инстанци компонената, које се повезују на исти или сличан начин, да се не би „ручно“ понављале инстанце (што је склоно грешкама), може се послужити генерате клаузулом.

Постоје **3 типа generate клаузуле**: `if-generate`, `case-generate` и `for-generate`. Ми ћемо обрадити све три клаузуле.

FOR-GENERATE

Изглед FOR-GENERATE клаузуле дат је у наставку.

```

1  labela: FOR generate_parametar IN diskretni_opseg GENERATE
2      [blok lokalnih deklaracija
3  BEGIN]
4      konkurentne klauzule
5  END GENERATE [labela];

```

Ефекат for-generate: За сваку вредност генерате параметра из дискретног опсега, генерише се по једна копија блока конкурентних клаузула и блока локалних декларација. Вредност генерате параметра је константна у једној копији. Локалне декларације могу да садрже све што и декларативни део архитектуре, и видљиве су само у једној копији.

У телу for-generate се могу наћи било које конкурентне клаузуле (процеси, инстанце компонената, кокурентне доделе сигналама, друге генерате клаузуле). Ова клаузула омогућава итеративну репликацију конкурентних клаузула које су наведене унутар тела FOR-GENERATE.

Лабела, име FOR-GENERATE структуре, је обавезна. Додатно, дискретни опсег генерате параметра мора бити познат у време елаборације (пандам превођењу у свету програмских језика). Због тога, сигнали не смеју да учествују у дефинисању дискретног опсега, већ само константе и литерали. Атрибути сигнала се могу користити јер су они динамичке константе, везани за декларације сигнала и познате су им вредности при елаборацији.

~~Обзиром да FOR-GENERATE структура садржи конкурентне клаузуле, то значи да се у телу једне FOR-GENERATE структуре може наћи још FOR-GENERATE структура, могу се наћи и друге GENERATE структуре (if generate i case generate). Користећи угњечене FOR-GENERATE структуре могу се генерисати сложеније структуре (матрице, систоличка поља, итд.).~~

Више о FOR-GENERATE клаузули се може наћи нпр. на:

<https://www.ics.uci.edu/~jmoorkan/vhdlref/generate.html> .

Z ПРИМЕР *Carry-ripple* сабирач подесиве ширине, конкурентним клаузулама доделе вредности сигналу.

Уведено: for-generate са конкурентним клаузулама; интерни сигнали за униформисање повезивања копија у for-generate.

Пројектовати потпуни сабирач n-битних података (n - *generic* константа) помоћу *generate* клаузуле и конкурентних клаузула доделе вредности сигналу.

```

01  LIBRARY ieee;
02  USE ieee.std_logic_1164.all;
03  -----
04  -----
05  -----
06  ENTITY carry_ripple_adder IS
07      GENERIC (n: INTEGER := 4);
08      PORT (
09          a, b: IN STD_LOGIC_VECTOR (n-1 DOWNTO 0);
10          cin: IN STD_LOGIC;
11          s: OUT STD_LOGIC_VECTOR (n-1 DOWNTO 0);
12          cout: OUT STD_LOGIC
13      );
14  END carry_ripple_adder;
15  -----
16  -----
17  -----
18  ARCHITECTURE w_generate OF carry_ripple_adder IS
19      SIGNAL c_int: STD_LOGIC_VECTOR (n DOWNTO 0);

```

```

20     BEGIN
21         c_int(0) <= cin;
22         G1: FOR i IN 0 TO n-1 GENERATE
23             s(i) <= a(i) XOR b(i) XOR c_int(i);
24             c_int(i+1) <= (a(i) AND b(i)) OR (a(i) AND c_int(i)) OR
(b(i) AND c_int(i));
25         END GENERATE;
26         cout <= c_int(n);
27     END ARCHITECTURE w_generate;

```

Сабирач је реализован слично као и раније у овом материјалу, каскадним везивањем једнобитних потпуних сабирача (излазни пренос са једне позиције се доводи на улазни пренос на следећој позицији).

За прослеђивање преноса између позиција уведен је сигнал `c_int` (л. 19). Он има $n+1$ бит, на бит 0 се доводи улазни пренос целог сабирача (л. 21), а излазни пренос последњег сабирача се доводи на бит n сигнала `c_int`. Након овога, повезивање свих једнобитних сабирача се може описати на униформан начин (л. 23-24).

л. 23-34: једнобитни сабирачи су овде описани конкурентним клаузулама, уместо инстанцама компонената као у ранијем примеру. Сума и излазни пренос на једном биту су описани логичким изразима (који су познати у теорији). Могу се добити и други облици, минимизацијом прекидачких функција из табеле истинитости функција S и $Cout$ за потпуни сабирач.

За размишљање:

Нацртати шему повезивања сигнала `c_int` на једнобитне сабираче и портове n -битног сабирача.

Како би изгледао опис када би се, уместо конкурентних клаузула доделе вредности користиле инстанце једнобитних сабирача, дефинисаних раније у материјалу?

Z ПРИМЕР Регистар са дозволом излаза, сачињен од Dff-ова и тростатичких бафера.

Уведено: `for-generate` са инстанцама компонената; локалне декларације у `generate`.

Пројектовати n -bitni (n - generic константа) регистар са асинхроним дозволом излаза. За имплементацију регистра користити инстанце D флипфлопова и тростатичких бафера, које такође треба описати.

```

01  LIBRARY ieee;
02  USE ieee.std_logic_1164.ALL;
03  -----
04  -----
05  -----
06  ENTITY D_flipflop IS
07      PORT (
08          clk, d: IN std_logic;
09          q: OUT std_logic
10      );

```

```

11  END ENTITY D_flipflop;
12  -----
13  -----
14  -----
15  ARCHITECTURE simple OF D_flipflop IS
16  BEGIN
17      PROCESS(clk)
18      BEGIN
19          IF clk'event and clk='1' THEN
20              q<=d;
21          END IF;
22      END PROCESS;
23      -- ili samo q<=d when clk'event and clk='1';
24  END ARCHITECTURE simple;
25  -----
26  -----
27  -----
28  LIBRARY ieee;
29  USE ieee.std_logic_1164.ALL;
30  -----
31  -----
32  -----
33  ENTITY tristate_buffer IS
34      PORT (
35          a, en: IN STD_LOGIC;
36          y: OUT STD_LOGIC
37      );
38  END ENTITY tristate_buffer;
39  -----
40  -----
41  -----
42  ARCHITECTURE beh OF tristate_buffer IS
43  BEGIN
44      y<=a WHEN en='1' ELSE 'Z';
45  END ARCHITECTURE beh;
46  -----
47  -----
48  -----
49  LIBRARY ieee;
50  USE ieee.std_logic_1164.ALL;
51  -----
52  -----
53  -----
54  ENTITY register_tristate IS
55      GENERIC (width: positive);
56      PORT (
57          clock: IN std_logic;
58          out_enable: IN std_logic;
59          data_in: IN std_logic_vector (0 TO width-1);
60          data_out: OUT std_logic_vector (0 TO width-1)
61      );
62  END ENTITY register_tristate;
63  -----
64  -----
65  -----
66  ARCHITECTURE cell_level OF register_tristate IS

```

```

67 BEGIN
68   cell_array: FOR bit_index IN 0 TO width-1 GENERATE
69     SIGNAL data_unbuffered: std_logic; -- lokalni signal za svaku
kopiju
70     BEGIN                                -- !! ne može se ovde kreirati signal za
medusobno povezivanje kopija, to bi moralo u arhitekturi
71       cell_storage: ENTITY work.D_flipflop(simple)
72       PORT MAP (
73         clk=>clock,
74         d=>data_in(bit_index),
75         q=>data_unbuffered
76       );
77       cell_buffer: ENTITY work.tristate_buffer(beh)
78       PORT MAP (
79         a=>data_unbuffered,
80         en=>out_enable,
81         y=>data_out(bit_index)
82       );
83     END GENERATE cell_array;
84 END ARCHITECTURE cell_level;

```

Ентитети `D_flipflop` и `tristate_buffer` се инстанцирају у регистру. Већ су разматрани раније, и нећемо их овде посебно објашњавати.

У ентитету `register_tristate`, компоненте `D_flipflop` и `tristate_buffer` су међусобно повезани сигналом `data_unbuffered`. Поново: декларација унутар декларативног дела `generate` клаузуле је локална за једну копију, и сваки бит регистра има по један сигнал `data_unbuffered`. Сваки бит регистра се састоји од једног `D_flipflop` и једног `tristate_buffer`. Портови `register_tristate` ентитета би сви били дужине 1. Сигнал `data_unbuffered` повезује `D_flipflop` са `tristate_buffer` тако што је излаз стања флипфлопа повезан на улаз `3state` бафера.

Када се блок активира, садржај који се налази на `data_in` се уписује у `D-FlipFlop`. Када је сигнал `out_enable` активан онда се оно што се налази у `D-FlipFlop` прослеђује на излаз `data_out`. Ако сигнал `out_enable` није активан онда је излаз из `register_tristate` у стању високе импедансе.

Ово коло је могло да се реализује и тако што би се прво креирао ентитет за један бит регистра: који обухвата по једну инстанцу флипфлопа и тростатичког бафера. У том случају би се тај нови ентитет инстанцирао у генерате клаузули. Строго узев, текст овог примера такву могућност не дозвољава директно, тако да би на испиту било боље у случају оваквог текста задатка не креирати нови ентитет.

За размишљање:

л.23: Зашто се линија из коментара не може написати уместо доделе у л.20? Шта још треба променити да би `Dff` могао да се опише овом линијом?

Нацртати шему повезивања флипфлопа и тростатичког бафера која је реализована у овом примеру.

Како би се могло реализовати ово коло без локалних декларација у `generate` клаузули?

IF-GENERATE и CASE-GENERATE

IF-GENERATE клаузула кондиционо укључује или искључује неке конкурентне клаузуле. Изглед IF-GENERATE клаузуле је дат у наредном блоку.

```
01  labela: IF uslov_0 GENERATE
02      [blok lokalnih deklaracija
03      BEGIN]
04      konkurentne klauzule
05  ELSIF uslov_1 GENERATE
06      konkurentne klauzule
07  -- ...
08  ELSE uslov_n GENERATE
09      konkurentne klauzule
10  END GENERATE labela;
```

IF-GENERATE добро допуњује FOR-GENERATE клаузулу: обично су крајње копије у for-generate (прва и последња) другачије повезане од копија “у средини”. У овим случајевима, IF-GENERATE клаузула може да има услов да су вредности generate параметра једнаке крањим, и онда ће се инстанцирати другачије копије од осталих.

Исто као и код FOR-GENERATE клаузуле, вредности услова морају бити познате у фази елаборације.

Уколико постоји потреба да се користе сигнали и променљиве у условима, то се не може реализовати у generate клаузули. Онда се дизајн мора променити да се користе секвенцијалне клаузуле унутар процеса.

CASE-GENERATE клаузула је врло слична IF-GENERATE клаузули. Све што важи за IF-GENERATE важи и за CASE-GENERATE. Изглед CASE-GENERATE клаузуле се може видети у наредно блоку.

```
01  CASE izraz GENERATE
02      [blok lokalnih deklaracija
03      BEGIN]
04  WHEN izbori =>
05      konkurentne klauzule
06  WHEN izbori =>
07      konkurentne klauzule
08  -- ...
09  WHEN OTHERS =>
10      konkurentne klauzule
11  END GENERATE;
```

① elsif, else и case су у generate клаузуле уведене у стандарду VHDL 2008, и постоји могућност да још нису подржане од стране свих алата за синтезу. For-generate и једноставан if-generate су синтетизабилни у свим алатима који су тренутно у употреби.

Z ПРИМЕР Померачки регистар са серијским улазом и паралелним излазом.

Uvedeno: if-generate; INOUT mod portova.

Пројектовати n-bitni (n - generic константа) померачки регистар са серијским улазом и паралелним излазом. На сваки такт се уводи по један бит на серијски улаз а н претходно уведених битова су присутни на паралелном излазу. Користити инстанце D flipflopа.

```

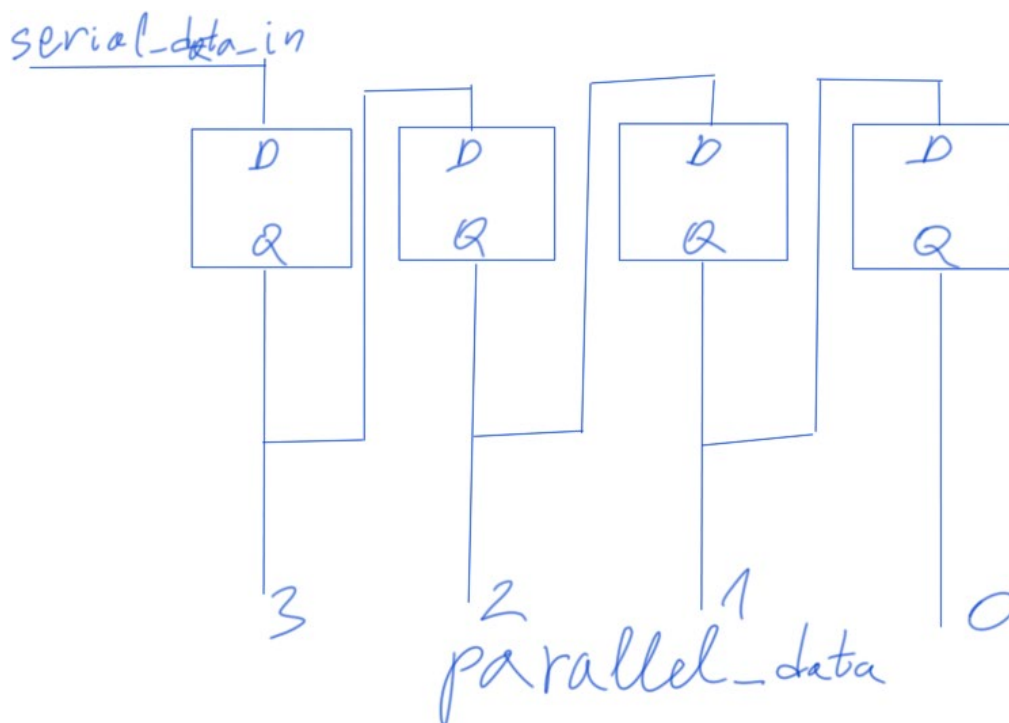
01  LIBRARY ieee;
02  USE ieee.std_logic_1164.ALL;
03  -----
04  -----
05  -----
06  ENTITY shift_reg IS
07      GENERIC(n: natural := 4);
08      PORT (
09          clk: IN std_logic;
10          serial_data_in: IN std_logic;
11          parallel_data: INOUT std_logic_vector(n-1 DOWNT0 0)
12      );
13  END ENTITY shift_reg;
14  -----
15  -----
16  -----
17  ARCHITECTURE cell_level OF shift_reg IS
18  BEGIN
19
20      reg_array: FOR index IN parallel_data'RANGE GENERATE
21      BEGIN
22          first_cell: IF index= parallel_data'left GENERATE
23              -- prvi bit treba povezati na serijski ulaz
24              BEGIN
25                  cell: ENTITY work.D_flipflop(simple)
26                      PORT MAP (clk=>clk,
27                          d=>serial_data_in,
28                          q=>parallel_data(index));
29              END GENERATE first_cell;
30          non_first_cell: IF index/= parallel_data'left GENERATE
31              BEGIN
32                  cell: ENTITY work.D_flipflop(simple)
33                      PORT MAP (clk=>clk,
34                          d=>parallel_data(index+1),
35                          q=>parallel_data(index));
36              END GENERATE non_first_cell;
37          END GENERATE reg_array;
38  END ARCHITECTURE cell_level;

```

У овом примеру искоришћен је елемент D FlipFlop који је направљен у претходном примеру.

Овде је IF-GENERATE употребљен у FOR-GENERATE клаузули. Прави се разлика између првог елемента и осталих, јер први елемент је повезан на улазни пин компоненте док су остали пинови повезани на излазе претходних елемената.

① У овом примеру је искоришћен INOUT мод порта, да би порт могао да се чита и у њега уписује унутар архитектуре. Овим је избегнута декларација неког интерног сигнала који би прослеђивао податке са једног на други флипфлоп, и нема другу намену. Коришћење INOUT мода за ове намене није препоручљиво, из најмање два разлога. Интерфејс компоненте не би требало да буде диктиран интерном имплементацијом, већ имплементација треба да се прилагођава интерфејсу. Друго, INOUT портови захтевају пажљиву арбитражу у имплементацији, како би се избегли конфликти или изостанак побуде у неком тренутку. Из другог наведеног разлога, INOUT портове нећемо користити у овом курсу.

Да би се избегло коришћење INOUT порта у овом примеру, требало би декларисати сигнал у декларативном делу архитектуре; све Q и D портове флипфлопова треба повезати с тим сигналом. Изван generate клаузуле тај интерни сигнал треба доделити излазном порту.